

Стратегічні напрями розвитку НАН України. <...> Сприйняття науки суспільством, престиж наукової праці

Престиж наукової праці великою мірою залежить від належної оцінки суспільством важливої ролі науки у житті держави, від того, наскільки знання і технології сприймаються в країні як джерело прогресу. Низький рівень використання реальним сектором економіки України сучасних наукових досягнень формує хибне уявлення суспільства щодо можливостей вітчизняної науки. Як свідчать дані соціологічних моніторингів, населення України у своїй більшості сумнівається в реальних перспективах її інноваційного розвитку найближчими роками і вважає професію вченого непрестижною.

У зв'язку з цим нагальним є належне інформування громадськості як щодо досягнень, важливих результатів наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності вчених НАН України, так і щодо проблемних питань наукового забезпечення розбудови української держави, її соціально-економічного та культурного розвитку.

Висвітлення та популяризація найбільш вагомих результатів фундаментальних і прикладних досліджень установ академії, їх практичного використання в різних сферах суспільного життя здійснюється у декількох напрямках. Основним є налагодження співпраці із засобами масової інформації (ЗМІ). Теле- радіо- та друковані ЗМІ регулярно запрошуються до участі у важливих заходах, які становлять суспільний інтерес, – форумах, круглих столах, конференціях, виставках, семінарах, урочистих подіях тощо. Систематично здійснюється збір, аналіз та підготовка матеріалів для засобів масової інформації. Проводяться прес-конференції, брифінги, презентації та інші заходи, спрямовані на ознайомлення широкої громадськості з результатами досліджень учених. Організовано оперативне наповнення офіційної інтернет-сторінки НАН України. На регулярній основі здійснюється моніторинг друкованих та електронних ЗМІ, інтернет-сайтів з випусками телевізійних новин про результати діяльності Академії.

НАН України виступила ініціатором та забезпечує щорічне проведення Всеукраїнського фестивалю науки, налагодила зв'язки з Європейською асоціацією наукових заходів.

Активну громадянську позицію займають чимало провідних учених академії, які ведуть просвітницьку діяльність, здійснюють формування наукового світогляду, спростовують псевдонаукові теорії.

НАН України розробила та затвердила Етичний кодекс ученого України, до якого вже приєдналась низка наукових організацій іншого підпорядкування.

Водночас зв'язки між науковою спільнотою та суспільством потребують суттєвого поглиблення, зокрема в напрямі активізації роботи з підвищення престижу науки і праці вчених, просвітницької діяльності, використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій тощо.

Завдання:

– пропаганда у широких колах суспільства, органах влади усіх рівнів наукових досягнень НАН України та наукових знань, формування усвідомлення вирішального значення науки для суспільного прогресу та розвитку держави;

– формування атмосфери відкритості та демократизму в науковому співтоваристві, протидія поширенню псевдонаукових ідей;

– підвищення соціальної відповідальності вчених, розширення застосування у професійній діяльності норм Етичного кодексу вченого України.

Заходи:

1. Активізувати роботу, спрямовану на утвердження в громадській думці позитивного іміджу академії, покращити інформування суспільства про діяльність вчених і наукові результати, підвищити якість сайтів НАН України та її установ.

2. Продовжити практику щорічного проведення Всеукраїнського фестивалю науки, здійснювати широку рекламу цього фестивалю та виставок розробок академії серед представників владних структур, бізнесу, освітянських закладів, ЗМІ і широкої громадськості. Забезпечувати активну участь академічних установ у проведенні спеціалізованих галузевих виставок.

3. Відновити роботу прес-клубу академії.

4. Налагодити постійні зв'язки та розширити співробітництво академії з редакціями провідних телевізійних та радіоканалів, електронних ЗМІ, газет і журналів з метою систематичного висвітлення ними проблем та новин академічного життя, інформування про наукові досягнення та заходи щодо удосконалення діяльності НАН України.

5. Посилити роботу з популяризації сучасних наукових поглядів та протидії поширенню псевдонауки і фальсифікації наукових досліджень.

6. Утверджувати в науковій спільноті атмосферу дотримання норм наукової етики.

7. Здійснювати на постійній основі соціологічний моніторинг «Роль науки в модернізації українського суспільства» (*Концепція розвитку НАН України на 2014–2023 роки // Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua/text/pdfNews/CONCEPTSIYA%20ROZVYTKU.pdf>)*).